

ZPRÁVA O ČINNOSTI MATICE ČESKÉ V ROCE 2018

Jarní přednáškový cyklus reflektoval dvousté výročí narození významného českého politika Františka Ladislava Riegra (1818–1903). První dubnová přednáška v podání Luboše Velka (*Politik a jeho život ve vídeňském parlamentu*) představila Riegra jako stěžejního rakouského politika druhé poloviny 19. století. Druhou přednášku v pořadí měl Milan Vojáček (*Na velkostatku politického vůdce národa*), v níž se zaměřil na provoz velkostatku Riegrů v Malči u Chotěboře. Poslední přednášku cyklu pronesl Jiří Štaif (*F. L. Rieger a vliv jeho rodiny v české společnosti*) a připomněl v ní zásadní vliv rodin Palackých a Riegrů v národním uvědomění české společnosti. Podzimní, listopadový přednáškový cyklus reagoval na sté výročí založení Československé republiky. Odborní pracovníci Masarykova ústavu a Archivu Akademie věd ČR zde představili korespondenci T. G. Masaryka s významnými osobnostmi veřejného života (Helena Kokešová: *TGM a J. S. Machar*, Vratislav Doubek: *TGM a ruští literáti*, Dagmar Hájková: *TGM, M. R. Štefánik a E. Beneš*).

Matice česká rovněž pokračovala v přípravách a instalacích informačních panelů v regionech České republiky, jež přibližují život a dílo významných literátů. V rámci programu 56. poděbradských dnů poezie byly dne 19. dubna odhaleny dva informační panely. První k počtě zdejšího rodáka Františka Turinského (1797–1852) v prostorách městské knihovny a druhý na památku Stanislava Kostky Neumanna (1875–1947), jenž pobýval v Poděbradech v letech 1933 až 1939, u jeho pomníku na Čábelně. Panely po obsahové stránce připravila literární historička Lenka Kusáková, která pro členy Matice české dne 16. června zorganizovala celodenní literární vycházku po Poděbradech.

Riegrovské výročí Matice česká připomněla také výrobou a osazením informačního panelu v blízkosti zámeckého areálu v Malči ve spolupráci s místním obecním úřadem a Václavem Macháčkem-Riegrem, majitelem zámku a potomkem slavného rodu. Text a obrazový doprovod na panel dodal Milan Vojáček, jeden z autorů nové stálé expozice na zámku v Malči, slavnostně otevřené dne 14. června. Do expozice, v níž jsou vzpomenuy počátky Matice české, jsme zapůjčili pečetní typář z třicátých let 19. století se znakem Matice české. Tento jedinečný předmět zakoupila Matice česká začátkem roku 2018 od soukromého sběratele. Matice česká se také rozhodla věnovat letošní *Matiční listy*, vycházející v rámci tohoto podzimního dvojčísla časopisu *Acta Musei Nationalis Pragae – Historia litterarum*, právě F. L. Riegrovi, který náležel mezi její podporovatele.

Dne 28. července byl v Harrachově za účasti jednatele Matice české Pavla Muchky, ředitele Krkonošského muzea v Jilemnici Jana Luštince, ředitele Krkonošského národního parku Robina Böhmsche a vedení města v čele se starostkou

Obr. 1. Projev Lenky Kusákové před panelem Františka Turinského v areálu městské knihovny v Poděbradech, který pro Matici českou připravila. Foto: Pavel Muchka.

Obr. 2. V nové stálé expozici, věnující se především F. Palackému a F. L. Riegrovi, na zámku v Malči u Chotěboře jsou rovněž připomenuty počátky Matice české. Foto: Pavel Muchka.

Obr. 3. Park Jana hraběte Harracha v Harrachově, slavnostně otevřený v červenci 2018, doplňuje panel Matice české s informacemi o Harrachovi v několika jazycích. Foto: Pavel Muchka.

Evou Zbrojovou slavnostně otevřen park Jana hraběte Harracha, jež Matice česká doplnila panelem, uveřejněným v tomto časopise v podzimním dvojčísle 3–4 ročníku 62 (2017), s informacemi o Harrachovi v několika jazycích.

V druhé polovině roku připravila Matice česká informační panel, přibližující životní osudy politika a novináře Julia Grégra (1831–1896). Panel bude následně instalován v obci Máslovice, kde ve své honosné vile nedaleko Vltavy prožil J. Grégr závěr života. Autorem textové části panelu je Jiří Pokorný, obrazové reprodukce, tak jako u většiny ostat-

ních panelů, pocházejí ze sbírek Národního muzea a Literárního archivu Památníku národního písemnictví. Ve spolupráci se spolkem Společnost železniční výtopna Jaroměř vznikly tři informační panely, které se věnují Michalu Máchovi (1812–1871), jenž výrazně pečoval o kulturní odkaz svého bratra Karla Hynka. Panely po stránce textové i obrazové připravila Yveta Dörflová. Panely připravené v druhé polovině roku budou osazeny začátkem roku 2019. V prvním případě je plánováno doplnění instalace panelu Julia Grégra originální lavičkou s opěradlem ve tvaru otevřených *Národních listů*, které byly hlavním Grégrovým počinem. V druhém případě „máchovské“ panely doplní stálou expozici Železničního muzea v Jaroměři, ale také se objeví v exteriéru na zrušeném hřbitově u kostela Narození Panny Marie v Lochenicích nedaleko Hradce Králové, kde Michal Mácha našel místo posledního odpočinku.

Matice česká nezapomněla ani na dvousté výročí existence Národního muzea, při kterém od roku 1831 působí. Projektově zajistila generální opravu hrobu autora architektonického návrhu Historické budovy Národního muzea Josefa Schulze (1840–1917) na Vyšehradském hřbitově. Finančně opravu garantoval Metrostav a novou pamětní desku na hrob uhradila soukromá dávkyně. U příležitosti výročí úmrtí tohoto předního architekta českých veřejných staveb 19. století proběhlo dne 16. července slavnostní odhalení opraveného hrobu za účasti generálního ředitele Národního muzea Michala Lukeše a člena představenstva Metrostavu Jána Dudáše a rovněž za pozornosti médií.

Obr. 4. Restaurovaný hrob architekta Josefa Schulze s novou pamětní deskou na Vyšehradském hřbitově. Foto: Pavel Muchka.

Dne 23. října se uskutečnila mimořádně zdařilá prezentace knihy Šárky Rámišové *S hrdostí nošený. Sokolský kroj, úbor a scénický kostým* v Nové budově Národního muzea, doplněná přehlídkou sokolského oblečení, ukázkou originálních sokolských sbírkových předmětů a za doprovodu sokolské hudby pouštěné z dobového gramofonu.

Členka Matice české a vědecká pracovnice Národního muzea Nina Milotová hlavním dílem připravila velmi kvalitní i graficky zdařilou putovní výstavu pod názvem *Příběh krajiny ve službách národa* s multimediálními prvky (hudební ukázky). V ní prostřednictvím bohatých sbírek Národního muzea ukazuje téma krajiny, jež nabývala ve druhé polovině 19. století funkci národního symbolu. Výstava byla zahájena v září v Lapidáriu Národního muzea a je plánováno, že se v dalších letech objeví na různých místech ČR (muzea, knihovny atd.). Jako doprovodná akce k ní byla dne 20. listopadu realizovaná stejnojmenná přednáška, na které vystoupily autorky výstavy Nina Milotová a Markéta Kabelková.

Roční matiční činnost zakončila společná akce se Společností Bedřicha Smetany konaná dne 1. prosince, která představila osudy tří literárně činných hudebnic – Klementiny Kalašové, Emy Destinnové a Charlotty G. Masarykové.

Na rok 2019 připravuje Matice česká tradiční jarní a podzimní přednáškové cykly. Plánují se instalace a slavnostní odhalení nových informačních panelů v regionech ČR. Nebudou chybět ani další literární a kulturní akce pro členy.

PhDr. Pavel Muchka, jednatel

Obr. 5–6. Nová stálá expozice na zámku v Malči u Chotěboře přibližuje život a dílo F. Palackého a F. L. Riegra v kontextu české národní identifikace. Foto: Pavel Muchka.